

Vörösmarty Mihály Katolikus Általános Iskola és Óvoda
helyi tanrege
ÉNEK-ZENE 5-8. ÉVFOLYAM

Évfolyam	5.	6.	7.	8.
Heti óraszám	2	1	1	1
Éves óraszám	72	36	36	36

Az ének-zene tanításának legfőbb célja a tanulók zenei anyanyelvi ismereteinek bővítése. Fontos cél továbbá, hogy a megalapozott zenei képességek *továbbfejlődjenek*. Középpontban a zenei aktivitás, ezen belül az éneklés áll. A tervben a tematikai egységek és a tartalmak az oktatás gyakorlatában átfedik egymást.

A tanterv témakörei:

1. Zeneművek/Népdalok, műdalok
2. Zeneművek/Zenehallgatási anyag
3. Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés
4. Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés
5. Zenei ismeretek/Zenei írás-olvasás.

A Készségek fő területei: előadói, befogadói és alkotó készség. Az ének-zene tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: A tanár és a tanuló együttműködésének kiemelt szerepe van az aktív tanulás kompetenciáinak kialakításában és fenntartásában, megerősítésében és továbbfejlesztésében. Ebben az ének-zenére különösen fontos szerep hárul. Az ének-zene tanulását nem a ráérzés, a gyakorlás (ismétlés) és az önreflexivitás támogatja. Ebből adódik, hogy a tanulásból adódó sikeresség élményként jelenik meg. Ennek az élménynek a megtapasztalása más tárgyak tanulásához is pozitívan járul hozzá.

A kommunikációs kompetenciák: Az írott és a beszélt nyelvhez hasonlóan létezik zenei anyanyelv is, mely saját szintaktikával rendelkező, hierarchikus rendszer. Ezek feldolgozása azonos agyi struktúrák által történik, ezért a zene kiválóan alkalmas az anyanyelvi és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztésére, illetve a beszédnehézségek enyhítésére, melyekre hatékony eszköz a ritmus és a hallásfejlesztés. Lényeges a szöveges éneklés, mint verbáliskommunikáció, valamint a saját, alkotó gondolatokat kifejező improvizáció. A kommunikációs készségek mélyüléséhez kapcsolódik a zeneművek elemzése, amely által a tanuló saját szavaival képes leírni a zenei folyamatokat, megérti a tágabb összefüggéseket, a zene funkcióját és kapcsolatát a világgal, amelyben létrejött, illetve a világgal, melyben aktuálisan hatást gyakorol. A tanuló így megismeri a zene mindennapi funkcióját és megtanulja értelmezni a zene médiában történő használatát is.

A digitális kompetenciák: A tanuló a digitális világban él és annak eszközeit használja mindennapjaihoz, ezért az oktatás hatékonyságát növeli, ha a pedagógus épít a tanuló ilyen irányú jártasságára. A tanuló kezében lévő mindennapos digitális eszközök alkalmasak arra is, hogy használójuk számára a zenei kommunikáció eszközei legyenek. A zenei szoftverek, alkalmazások játékosan fejlesztik az infokommunikációs kompetenciákat.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló megtapasztalja az együttműködés

hatékonyágát a csoportos zenei tevékenységeken keresztül, és lehetősége van véleményének, gondolatainak kinyilvánítására. Mások produkciójának tisztelettel való figyelése a különböző nézőpontok iránti toleranciáját formálja.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az önkifejezés, a kreativitás és a szépérzék fejlesztése keretében a tanuló a zenét sajátos nyelvként ismeri fel, mellyel képessé válik gondolatai, érzései tolmácsolására, használva az improvizáció adta lehetőségeket is. Ezen kívül különböző kultúrák zenéjével való ismerkedés és azok társadalmi funkciójának megértése hozzájárul a komplex látásmód kifejlődéséhez.

Fontos, hogy a tanulók minél differenciáltabban tudják megfogalmazni a zeneművek üzenetét és megtalálják önmagukat bennük.

Az ének-zene órák fontos célja a komplex élményátadás, mely a tanulót különféle tevékenységeken keresztül vonja be a zenélésbe. Ide tartozik a mozgás, koncertlátogatás, tánctanulás, a zenei anyaghoz kapcsolódó dramatikus előadások létrehozása és az órán kívüli gyűjtőmunka. A zenepedagógiai tevékenység jelentős mértékben alapoz a kortárs kulturális és zenei környezetre is, segít megérteni és feldolgozni a modern életvitelhez kapcsolódó nagy mennyiségű hangzó anyagot és megtalálni bennük a művészi értékeket. Az élményszerzés kiteljesedhet koncerteken az élő zenével történő találkozásokkor, de legmagasabb fokát az iskolai minőségi kóruséneklésben érheti el.

Fontos cél, hogy tovább erősödjön a tanulóknál kulturális és társadalmi identitásuk. A művészeteket, ezen belül a zenét, mint pótolhatatlan emberi szükségletet éljük meg.

Ének-zene 5–6. évfolyam

Ebben az életszakaszban a fejlesztés fő célja a tanuló továbbvezetése a tevékenységközpontú zenei megismerés folyamatában. Cél továbbá, hogy minél több játékos és kreatív módszert használjanak képzeletük fejlesztésére. A közös éneklések, zenélések, mint a személyiség egészséges fejlődésének nélkülözhetetlen formái segítik a másokkal történő harmonikus együttműködést, a közösségi összetartozás érzését, az önkifejezés, az önismeret belső késztetésének kialakulását. Kodály útmutatása szerint, az így megszerzett tapasztalatok elvezetnek a remekművek befogadásához.

A tanulók tovább ismerkednek a klasszikus zenekar hangszereivel, valamint magyar népi hangszerekkel is.

A zenei készségfejlesztés célja ebben az életkorban a zenei anyagban megismert ritmus- és ütemfajták megismerése és gyakorlása. A ritmikai, dallami, és hallási készségek fejlesztésében és gyakorlásában egyre nagyobb szerepet kap az önkifejezés, a tanult zenei elemek és eszközök önálló alkalmazása.

A zenehallgatás célja a művek megismerésén túl a zenei kifejezőeszközök mélyrehatóbb elemzése és a zeneművek tágabb történelmi és társadalmi kontextusban való értelmezése. Az értelmezés része a zene keltette gondolatok, érzések, vélemények szóbeli kifejezése is, melyek az érzelmi nevelést segítik.

A témakörök és a fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik, ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

Az imádság egyik legkifejezőbb módja az éneklés. Katolikus iskolánkban kiemelkedően fontos szerepe van az énekes imádságoknak. A gyermekeknek meg kell ismerniük, meg kell tanulniuk az iskolai liturgiák és a misék éneklési anyagát ahhoz, hogy a liturgikus cselekményeknek ne szemlélői, hanem szereplői, átélői legyenek. A témaköröknél megadott óraszámokba szükség esetén beleépítjük az ismeretszerzés mellé az egyházi énekek tanulását, gyakorlását. Az 5. évfolyamon az ének-zene tantárgy alapóraszám: 68 óra (heti 2 óra); szabadon felhasználható 4 óra

A 6. évfolyamon az ének-zene tantárgy alapóraszám: 34 óra (heti 1 óra); szabadon felhasználható 2 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám		
	5-6. évf.	5. évf.	6. évf.
Zeneművek/Népdalok, műdalok	51	34	17
Zeneművek/Zenehallgatási anyag	21	14	7
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	12	8	4
Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	9	6	3
Zenei ismeretek/Zenei írás-olvasás.	9	6	3
Szabadon felhasználható	6	4	2
Összes óraszám:	108	72	36

Ének-zene 5. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám
Zeneművek/Népdalok, műdalok	34
Zeneművek/Zenehallgatási anyag	14
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	8
Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	6
Zenei ismeretek/Zenei írás-olvasás.	6
Szabadon felhasználható	4
Összes óraszám:	72

TÉMAKÖR: Zeneművek/ Énekes anyag

ÓRASZÁM: 34 óra

Dalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből

A bundának nincs gallérja; A kapuban a szekér; A karádi faluvégén ; Aki dudás; Árpá is van; Az ürögi faluvégén, Csínom Palkó, Csínom Jankó ; Dudaszó hallatszík ; Erdő, erdő, de magos a teteje; Egy kis kertet keríték ; Erdő, erdő, erdő; Érik a szőlő; Esik az eső, ázik a heveder; Hej, Dunáról fúj a szél; Hidló végén; Hol jártál az éjjel; Hull a szilva; Jaj, de beteg vagyok; Jó gazdasszony vagyok én; Kicsi vagyok, nagy az eszem; Kitrákotty – mese; Megyen már a hajnalcsillag lefelé; Még azt mondják, nem illik; Megismerni a kanászt; Összegyűltek, összegyűltek; Póda Péter, Póda Pál; R égi táncdal, Sej, Nagyabonyban; Száraz tónak nedves

partján; Úgy tetszik, hogy jó helyen vagyunk itt

Műzenei szemelvények, más népek dalai

M. Praetorius: Viva la Musica (kánon); J.S. Bach: Üdv rád és háza népére; L. van Beethoven: A mormotás fiú dala; Johannes Brahms: Bölcsődal; Bárdos Lajos: Szép kis család; Szőnyi Erzsébet: Postaváró (amerikai dallam); A kis lányok (cseh népdal.); Édes fülmile (tatár népdal.); Pál, Kata, Péter (francia); Áll egy ifjú nyírfa (orosz népdal.)

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Báránkámon csengő szől; Bárcsak régen felébredtem volna; Föl, föl vitézek; Haj, ki, kisé, haj; Kossuth Lajos azt írta; Pásztorok, keljünk fel; Új esztendő; Regős ének, Talalaj, talalaj, Tóth Lőrinc

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– Népdalok a magyar népzene régi és új rétegéből, más népek dalai és műdalok hallás utáni megtanulása, éneklése kottaképről és emlékezetből, szöveggel – A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával és szolmizációs éneklésével – A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, adatközlő által és feldolgozott formában is – A tanult dalok feldolgozása dramatizált előadással és tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel – Különböző stílusú műdalok, kánonok, duettek, zenei szemelvények hallás utáni megtanulása és éneklése kottaképről és emlékezetből – Megzenésített versek éneklése tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel – A tanult dalok feldolgozása a kapcsolódó tánccal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel – Előadói készség: Éneklését tudja a dalok karakteréhez, hangulatához igazítani - Előadásában tud hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez alkalmazkodni - Éneklése az alsóbb évfolyamokban kialakított helyes éneklési szokásokra épül – Befogadói készség: - Az új dalok egyre értőbb meghallgatása	– 50 dal megismerése – A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése – A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése	– A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés – A népdalokhoz kapcsolódó gyermekjátékok, táncok előadása – Népszokások eljátszása – Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó iskolai műsorok előadásában – Részvétel az iskolai kórus munkájában – Részvétel a Zenei Világnap alkalmából az iskolában megvalósuló rendezvényen – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dalok kapcsán

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
- A képzelet használata a zeneművek befogadása közben - Alkotói készség: - Aktív részvétel az alkotói folyamatokban - A megélt élmények feldolgozásának segítése		
Foglalmak: Régi és új stílusú népdal; kvintváltás; ereszkedő és kupolás dallamvonal; adatközlő a cappella; kamaraének – társasének; versmegzenésítés; tempo giusto, parlando, rubato, mezzoforte.		
Kapcsolódási pontok: Magyar nyelv és irodalom; Történelem; Tánc; Vizuális kultúra, Hittan		

TÉMAKÖR: Zeneművek/Zenehallgatási anyag

ÓRASZÁM: 14 óra

Zenehallgatási anyag

- Dunántúli ugrós táncok
- Kodály Zoltán: Háry János: Sej, Nagyabonyban; Székelyfonó: Kitrákotty mese; Karácsonyi pásztortánc: gyermekkar
- Bartók Béla: Magyar képek: Este a székelyeknél; Ürögi kanásztánc; Román népi táncok: 6., 7. tétel
- Bárdos Lajos: Régi táncdal - vegyeskar
- Zene Mátyás király udvarából
- J. S. Bach: Parasztkantáta: (Mer hahn en neue Oberkeet)
- W. A. Mozart: Egy kis éji zene; A- dúr zongoraszonáta - III. Török induló
- Liszt Ferenc: Manók tánca
- Johannes Brahms: V. magyar tánc
- Mogyeszt Muszorgszkij: Egy kiállítás képei –Ódon várkastély; Tüilériák kertje
- Farkas Ferenc: Régi magyar táncok – Lapockás tánc, Ugrós
- Ligeti György: Sípbal, dobbal, nádi hegedűvel - dalciklus Weöres Sándor verseire
- John Williams: Csillagok háborúja – induló

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– A zene keltette érzések, gondolatok, vélemények megfogalmazása tanári kérdések segítségével – Párhuzamok felismerése a régmúlt, közelmúlt és a jelen zenei megnyilvánulásai között a hallgatott zenékben – Jellegzetes hangszerek, hangszercsoportok kapcsolása a megismert népzenei és műzenei stílusokhoz/műfajokhoz	– A legelterjedtebb magyar népi hangszerek ismerete – A klasszikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető hangszereinek megnevezése	– Részvétel ifjúsági hangversenyeken – Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán – Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához – Kiselőadás készítése különböző

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– Befogadói készség: kapcsolatot talál a dalokban, zeneművekben megjelenő élethelyzetek és saját élete között. - Azonosítani tudja a különböző zenei karaktereket - Követni tudja a rövidebb zenei formahatárokat, tagolásokat akár énekes, akár hangszeres részletek tekintetében	(fafűvők rézfűvők, vonós, ütős) – A karmester és a karvezető különböző szerepének megértése	hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről – Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről – Kiselőadás a hangszerekről (megszóltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával – Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata
Fogalmak: Népi és klasszikus hangszercsaládok és hangszerek; karmester; karvezető, programzene; színpadi zene; alkalmazott zene; cselekmény, műfaj; funkció; zenei téma; komolyzene, könnyű zene; madrigál; a vegyeskar szólamai (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus)		
Kapcsolódási pontok: Magyar nyelv és irodalom; Történelem; Hittan; Vizuális kultúra; Digitális kultúra		

TÉMAKÖR: Ismeretek / - Ritmikai fejlesztés

ÓRASZÁM: 8 óra

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– Páros és páratlan lüktetés felismerése hallás és kottakép alapján – Az énekes és a zenehallgatási anyag metrikai és ritmikai jellemzőinek megfigyelése, reprodukciója – Váltakozó ütemek megfigyelése az énekes- és zenehallgatási anyagban – Alkotói készség: páros és páratlan lüktetésű ritmussorok alkotása a tanult ritmusokkal hiányos ritmussorok tud kiegészítése vagy teljes megalkotása a megadott formai	– A tanult ritmusértékek bővítése a 16-od, kis éles és nyújtott ritmussal. Ismeri és használja gyakorló nevüket, grafikai jelüket és értéküket – Érzékeli a páros, páratlan és a váltakozó ütemet	– A dalok ritmusának hangoztatása – Ritmuskánon, felelgetős a tanárral, később az osztály csoportjai között – Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
kereteken belül tá-titi, szinkópa, nyújtott és éles ritmusokkal.		– Egyszerűbb ritmushangszerek készítése
Fogalmak: Kis éles, kis nyújtott ritmus; tizenhatod; váltakozó ütem		
Kapcsolódási pontok: Matematika; Magyar nyelv és irodalom; Tánc		

TÉMAKÖR: Ismeretek - Hallásfejlesztés

ÓRASZÁM: 6 óra

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– A tiszta hangközök felismerése és megnevezése – A kis és nagy terc és szekund hangzatkötő szerepének érzékelése és megértése – A dúr és moll jellegű hangzás megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan – Az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése és megnevezése – Ismerje a fi, szí, módosított szolmizációs hangok dallamalkotásban betöltött szerepét – A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából – Az intonációs készség és a megosztott figyelem képességének fejlesztése a többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével – A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése – Alkotói készség: az 1. – 4. osztályban és az újonnan tanult zenei elemeket alkotó módon tudja használni (Rövidebb pentaton és hétfokú dallamokat tud kiegészíteni, befejezni és egyszerűbb formában megalkotni.)	– Tiszta kvint, tiszta kvárt, tiszta oktáv – Kis terc, nagy terc, kis szekund, nagy szekund – Dúr és moll hangzás – Módosított hangok: fi, szí, szolmizációs hangok felismerése, dallamalkotó szerepük értelmezése	– A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel – Zenei kérdés, válasz rögtönzése – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával – A hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására
Fogalmak: Hangköz; hangzat; hármashangzat; dúr - moll jelleg; módosított hangok; módosító jelek		
Kapcsolódási pontok: Magyar nyelv és irodalom; Hittan; Tánc; Matematika		

TÉMAKÖR: Ismeretek – Zenei írás, olvasás**ÓRASZÁM: 6 óra**

– Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– Ritmusgyakorlatok olvasása és hangoztatása tizenhatodos, kis éles és kis nyújtott ritmusok fordulataival – Az új ritmikai elemek felismerése kottaképben – Az új ritmikai elemek leírása rövid gyakorlatokban – A tiszta, kis- és nagy hangközök megfigyelése, megnevezése és írása az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan – A tanult hangközök éneklése tanári segítséggel – A tanult hangközök megszólaltatása egyidejűleg is, énekelve és hangszeren próbálva	– A tizenhatod – formációk grafikai képe és írása – A kis éles és kis nyújtott ritmusok grafikai képe és írása – A tiszta hangközök grafikai képe és írása – A módosított hangok grafikai képe és írása – Az abszolút hangnevek – C-dúr,	– A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése – Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával
Fogalmak: Tempójelzés; relatív szolmizáció; abszolút hangnevek; dúr; előjegyzés.		
Kapcsolódási pontok: Történelem; Matematika; Digitális kultúra; Magyar nyelv és irodalom, Hittan		

Szabadon felhasználható óra: 4 óra

Egyházi énekek

Iskolánkban az énekes anyag havi egy egyházi énekkel, népénekekkel, könnyen énekelhető gregorián dallammal kell, hogy bővüljön. Ezek elosztása követi az egyházi év ünnepeit. Mivel a liturgikus alkalmakkor állandóan használatban is vannak, így a repertoár egyre bővül, miközben ismétlődik is.

Egyházi énekek / Énekes anyag:

Advent: Ó jöjj, ó jöjj, Üdvözítő Éneklő Egyház: 6

Karácsony: Mennyből az angyal -Szent vagy Uram/ Hozsanna: 25

Csordapásztorok - Szent vagy Uram/ Hozsanna: 20

Nagyböjt: Jézus világ Megváltója - Szent vagy Uram/ Hozsanna: 70

Ó Jézus, Jézus, ó lankadt Jézus - Szent vagy Uram /Hozsanna: 74

Húsvét: Krisztus feltámadott – Szent vagy Uram / Hozsanna: 88

Mennybemenetel: Krisztus a mennybe fölmene – Szent vagy Uram/ Hozsanna: 95

Pünkösöd: Szentlélek Isten, szállj reánk –Szent vagy Uram/ Hozsanna: 102

Évközi idő: Áldjad ember e nagy jódat –Szent vagy Uram /Hozsanna: 109

Hozzad sóhajt a lélek Urunk –Szent vagy Uram/ Hozsanna: 223

Mária: Mária hozzád száll imám

Szentek: Szent Márton napi ünnepség: Szent Mártonnak ünnepén

Árpádházi Szent Erzsébet

Mise- ordinárium: Szigeti Kilián: Missa Hungarica: Uram irgalmaz

Szent vagy

Isten bányája

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Ismer 5 egyházi éneket, és képes a közösséggel együtt elénekelni a liturgikus alkalmakkor.

Ének-zene 6. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám
Zeneművek/Népdalok, műdalok	17
Zeneművek/Zenehallgatási anyag	7
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	4
Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	3
Zenei ismeretek/Zenei írás-olvasás.	3
Szabadon felhasználható	2
Összes óraszám:	36

TÉMAKÖR: Zeneművek/ Énekes anyag

ÓRASZÁM: 17 óra

Dalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből - 6. osztály

A Vargáék ablakja; De szeretnék páva lenni , Duna parton ; Elment a két lány ; Este van már ;

A Mátrai Képek dalai: A Vidrócki híres nyája, Elmegyek, elmegyek, Madárka, madárka, Sej, a

tari réten; Nem vagyok én senkinek sem adósa; Nézd meg lányom, nézd meg jól; Ősszel érik babám; Tavaszi szél; A jó lovas katonának

Műzenei szemelvények, más népek dalai

John Of Fornsete: Nyár-kánon; Te álomszuszék, ébredj! – angol kánon; Tinódi Lantos Sebestyén: Egri históriának summája; J. Haydn: Falusi jókedv; Fa fölött, fa alatt – szlovák népdal

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Egressy Béni: Szózat; Ki, s ki népei vagytok ; A kis Jézus megszületett ; Hayes – Kerényi György: Karácsony ünnepén – kánon; A, A, A, a farsangi napokban; Azért, hogy én huszár vagyok; Örvendetes napunk támadt

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– Népdalok a magyar népzene régi és új rétegéből, más népek dalai és műdalok hallás utáni megtanulása, éneklése kottaképről és emlékezetből, szöveggel – A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával és szolmizációs éneklésével – A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, adatközlő által és feldolgozott formában is – A tanult dalok feldolgozása dramatizált előadással és tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel – Különböző stílusú műdalok, kánonok, duettek, zenei szemelvények hallás utáni megtanulása és éneklése kottaképről és emlékezetből – Megzenésített versek éneklése tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel – A tanult dalok feldolgozása a kapcsolódó tánccal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel – Előadói készség: Éneklését tudja a dalok karakteréhez, hangulatához igazítani - Előadásában tud hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez alkalmazkodni	– 26 dal megismerése – A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése – A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése – A Szózat hallás utáni megtanulása és éneklése	– A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés – A népdalokhoz kapcsolódó gyermekjátékok, táncok előadása – Népszokások eljátszása – Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó iskolai műsorok előadásában – Részvétel az iskolai kórus munkájában – Részvétel a Zenei Világnap alkalmából az iskolában megvalósuló rendezvényen – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dalok kapcsán

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
- Éneklése az alsóbb évfolyamokban kialakított helyes éneklési szokásokra épül - Befogadói készség: - Az új dalok egyre értőbb meghallgatása - A képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben - Alkotói készség: - Aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban - A megélt élmények feldolgozásának segítése		
Fogalmak: Régi és új stílusú népdal; kvintváltás; ereszkedő és kupolás dallamvonal; adatközlő a cappella; kamaraének – társasének; versmegzenésítés; tempo giusto, parlando, rubato, mezzoforte.		
Kapcsolódási pontok: Magyar nyelv és irodalom; Hittan; Történelem		

TÉMAKÖR: Zeneművek/Zenehallgatási anyag

ÓRASZÁM: 7 óra

Zenehallgatási anyag

- Kapuvári verbunk (Magyar népzenei antológia)
- Kodály Zoltán: Lengyel László – gyermekkar; Gergely-járás – részlet - Jobb az árpa – gyermekkar; Kállai kettős – vegyeskar, népi zenekari kísérettel; Mátrai képek - vegyeskar
- Bartók Béla: Magyar képek – Medvetánc; Gyermekeknek – Fa fölött, fa alatt
- Hans Leo Hassler: Gagliarda - vegyeskar, olasz nyelven
- Georg Friedrich Handel: Vízizene – D- dúr szvit I. tétel
- Joseph Haydn: Üstdob szimfónia II. tétel
- W. A. Mozart: A varázsfuvola - részletek
- Erkel Ferenc: Hunyadi László – Palotás, Meghalt a cselszövő
- Liszt Ferenc: 2. magyar rapszódia - részlet
- Bedrich Smetana: Moldva – részlet
- Benjamin Britten: Variációk és fuga egy Purcell témára (szimfonikus zenekar bemutatása)

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– A zene keltette érzések, gondolatok, vélemények megfogalmazása tanári kérdések segítségével – Párhuzamok felismerése a régmúlt, közelmúlt és a jelen	– A legelterjedtebb magyar népi hangszerek ismerete – A klasszikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető	– Részvétel ifjúsági hangversenyeken – Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
zenei megnyilvánulásai között a hallgatott zenékben – Jellegzetes hangszerek, hangszercsoportok kapcsolása a megismert népzenei és műzenei stílusokhoz/műfajokhoz – Befogadói készség: kapcsolatot talál a dalokban, zeneművekben megjelenő élethelyzetek és saját élete között. – Azonosítani tudja a különböző zenei karaktereket – Követni tudja a rövidebb zenei formahatárokat, tagolásokat akár énekes, akár hangszeres részletek tekintetében	hangszereinek megnevezése (fafűvők rézfűvők, vonós, ütös) – A karmester és a karvezető különböző szerepének megértése – A madrigalizmus (szövegfestés) megfigyelése a különböző korokban, a szöveges és abszolút zenében	– Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához – A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése – Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről – Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről – Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával – Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata
Fogalmak: Népi és klasszikus hangszercsaládok és hangszerek; karmester; karvezető, programzene; színpadi zene; alkalmazott zene; cselekmény, műfaj; funkció; zenei téma; komolyzene, könnyű zene; madrigál; a vegyeskar szólamai (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus)		
Kapcsolódási pontok:Digitális kultúra; Magyar nyelv és irodalom; Történelem; Hittan		

TÉMAKÖR: Ismeretek / - Ritmikai fejlesztés
ÓRASZÁM 4 óra

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– Páros és páratlan lüktetés felismerése hallás és kottakép alapján – Az énekes és a zenehallgatási anyag metrikai és ritmikai jellemzőinek megfigyelése, reprodukciója	– A tanult ritmusértékek bővítése a 16-od, kis éles és nyújtott ritmussal. Ismeri és használja	– A dalok ritmusának hangoztatása – Ritmuskánon, felelgetős a tanárral, később az osztály csoportjai között

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– Váltakozó ütemek megfigyelése az énekes- és zenehallgatási anyagban – Alkotói készség: páros és páratlan lüktetésű ritmussorok alkotása a tanult ritmusokkal hiányos ritmussorok tud kiegészítése vagy teljes megalkotása a megadott formai kereteken belül tá-titi, szinkópa, nyújtott és éles ritmusokkal, tizenhatodokkal.	gyakorló nevüket, grafikai jelüket és értéküket – Érzékeli a páros, páratlan és a váltakozó ütemet	– Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával – Egyszerűbb ritmushangszerek készítése
Fogalmak: Kis éles, kis nyújtott ritmus; tizenhatod; váltakozó ütem		
Kapcsolódási pontok: Magyar nyelv és irodalom; Matematika; Vizuális kultúra, Hittan		

TÉMAKÖR: Ismeretek - Hallásfejlesztés
ÓRASZÁM: 3 óra

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– A tiszta hangközök felismerése és megnevezése – A kis és nagy terc és szekund hangzatkötő szerepének érzékelése és megértése – A dúr és moll jellegű hangzás megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan – Az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése és megnevezése – Ismerje a fi, szi, ta, módosított szolmizációs hangok dallamalkotásban betöltött szerepét – A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából – Az intonációs készség és a megosztott figyelem képességének fejlesztése a többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével – A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése – Alkotói készség: az 1. – 4. osztályban és az újonnan tanult zenei elemeket készség szinten, alkotó módon tudja használni (Rövidebb pentaton és hétfokú dallamokat tud kiegészíteni, befejezni és egyszerűbb formában megalkotni.)	– Tiszta kvint, tiszta kvárt, tiszta oktáv – Kis terc, nagy terc, kis szekund, nagy szekund – Dúr és moll hangzás – Módosított hangok: fi, szi, ta szolmizációs hangok felismerése, dallamalkotó szerepük értelmezése	– A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel – Zenei kérdés, válasz rögtönzése – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával – A hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlása
Fogalmak: Hangköz; hangzat; hármashangzat; dúr - moll jelleg; módosított hangok; módosító jelek		
Kapcsolódási pontok: Matematika; Tánc; Vizuális kultúra; Digitális kultúra, Hittan		

TÉMAKÖR: Ismeretek – Zenei írás, olvasás
ÓRASZÁM: 3 óra

– Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– Ritmusgyakorlatok olvasása és hangoztatása tizenhatodos, kis éles és kis nyújtott ritmusok fordulataival – Az új ritmikai elemek felismerése kottaképben – Az új ritmikai elemek leírása rövid gyakorlatokban – A tiszta, kis- és nagy hangközök megfigyelése, megnevezése és írása az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan – A tanult hangközök éneklése tanári segítséggel – A tanult hangközök megszólaltatása egyidejűleg is, énekelve és hangszeren próbálva – Rövid dallamok írása betűkottáról hangjegybe, C-dóban	– A tizenhatod – formációk grafikai képe és írása – A kis éles és kis nyújtott ritmusok grafikai képe és írása – A tiszta hangközök grafikai képe és írása – A módosított hangok grafikai képe és írása – Az abszolút hangnevek – C-dúr, a-moll	– A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése – Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával
Fogalmak: Tempójelzés; relatív szolmizáció; abszolút hangnevek; dúr; természetes moll; előjegyzés.		
Kapcsolódási pontok: Magyar nyelv és irodalom; Digitális kultúra, Hittan		

Szabadon felhasználható óra: 2 óra

Egyházi énekek

Iskolánkban az énekes anyag havi egy egyházi énekkel, népénekekkel, könnyen énekelhető gregorián dallammal kell, hogy bővüljön. Ezek elosztása követi az egyházi év ünnepeit. Mivel a liturgikus alkalmakkor állandóan használatban is vannak, így a repertoár egyre bővül, miközben ismétlődik is.

Egyházi énekek/Énekes anyag

Advent: Harmatozzatok égi magasok – Szent vagy Uram/ Hozsanna: 2

Ó fényességes szép hajnal –Szent vagy Uram/Hozsanna: 11

Karácsony: Az ige megtestesült Názáretben –Szent vagy Uram/ Hozsanna: 18

Dicsőség mennyben az Istennek –Szent vagy Uram/Hozsanna: 21

Pásztorok, pásztorok örvendezve –Szent vagyUram/ Hozsanna: 32

Vízkereszt: Az isteni gyermeket – Szent vagy uram/ Hozsanna: 43

Hamvazószerda: Hamvazkodjál hívó lélek –Szent vagy Uram/Hozsanna: 51

Nagyböjt: Keresztények sírjátok –Szent vagy Uram/Hozsanna: 71

Királyi zászló jár elől –Szent vagy Uram/Hozsanna: 82

Húsvét: Feltámadt Krisztus e napon –Szent vagy Uram/Hozsanna: 87

Pünkösd: Szenlélek Isten –Szent vagy Uram/Hozsanna: 102

Évközi idő: Égből szállott szent kenyér –Szent vagy Uram/Hozsanna: 114

Zengiünk Jézus szent nevének –Szent vagy Uram/Hozsanna: 151

Mária: Te vagy földi éltünk –Szent vagy Uram/ Hozsanna: 195

Szentek: Szent Gergely doktornak –Éneklő Egyház: 256

Szent Márton- napi ünnepség: Szent Mártonnak ünnepén

Responzórium: Áldjad, én lelkem az Urat éneklő Egyház: 634

Alleluják: Karácsonyra – éneklő Egyház: 424

Könnyű magyar ordinárium gregorián és népi dallamokból:

Uram irgalmazz – Éneklő Egyház: 482

Szent vagy – Éneklő Egyház: 448

Isten báránya – Éneklő Egyház: 461

A mise prefáció és kánon feleletei: Éneklő Egyház: 447, 450, 453, 459, 463, 470, 468

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Ismer 10 egyházi éneket, és képes a közösséggel együtt elénekelni, a liturgikus alkalmakkor.

Ének-zene 7–8. évfolyam

Az iskolai zenei nevelés elsődleges élményforrása a közös éneklés és a műalkotás optimális zenei befogadása.

A zenei befogadás aránya megnő, melyet változatos motivációs technikákkal és aktivitások gazdag tárházával lehet sikeressé tenni. Meg kell találni azokat a közös kreatív zenélési formákat, melyek segítenek a remekművek közelébe jutni.

Dalkincsük folyamatosan bővül a magyar és más népek dalaival, ez által fejlődik stílusos, kifejező éneklésük. A dalok és zeneművek válogatása igazodik életkori sajátosságaikhoz.

A közös éneklés legmagasabb szintje az iskolai kórus, mely nélkül nem teljesíthetők Kodály zenei nevelési elvei.

Ebben a tanulási szakaszban összegződnek a korábbi tanítási egységek zeneművei zenetörténeti szemléletmóddal. A tanulók minden egyes tanévben találkoztak a fontos zenetörténeti

korszakokhoz tartozó, életkori sajátosságainak megfelelő zeneművekkel, melyeknek itt a rendszerezése történik.

Legfontosabb módszertani elv, hogy megfelelő motivációval a gyermek megtalálja a kapcsolatot a zeneművek által közvetített érzelmi – intellektuális élethelyzetek és a sajátja között.

A szabad órakeret lehetőséget ad a tanárnak az értékválasztásra kedvelt dalaiból, illetve a különböző médiumok által közvetített sokféle zenéből, napjaink szerteágazó rétegműfajaiból.

A tantárgy alapóraszám *két évfolyamon*: 68 óra; szabadon felhasználható 4 óra

Témakör neve	Óraszám		
	7-8. évf.	– 7. évf.	8. évf.
Zeneművek/Népdalok, műdalok	28	14	14
Zeneművek/Zenehallgatási anyag	24	12	12
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	6	3	3
Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	6	3	3
Zenei ismeretek/Zenei írás-olvasás.	4	2	2
Szabadon felhasználható	4	2	2
Összes óraszám:	72	36	36

Ének-zene 7. évfolyam

Témakör neve	Óraszám
Zeneművek/Népdalok, műdalok	14
Zeneművek/Zenehallgatási anyag	12
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	3
Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	3
Zenei ismeretek/Zenei írás-olvasás.	2
Szabadon felhasználható	2
Összes óraszám:	36

TÉMAKÖR: Zeneművek/ Énekes anyag

ÓRASZÁM: 14 óra

Magyar népdalok

A szennai lipisen-lapson; Által mennék; Ej, haj, gyöngyvirág; Erdő, erdő, de magos a teteje; Fecském, fecském ; Hopp ide tisztán ; Kecskemét is kiállítja; Megkötöm lovamat; Megrakják a tüzet; Sej, felszállott a kakas; Te vagy a legény

Műzenei szemelvények

Gloria Patri et Filio (gregorián); Moniot D'Arras: Nyári ének (XIII sz.); Praetorius: Jubilate Deo – kánon; J. S. Bach: Már nyugosznak a völgyek (János Passió 15. sz); J. Haydn: Szerenád; W. A.Mozart: Vágyódás a tavasz után; L. van Beethoven: Urián földkörüli utazása, Örömmóda; Franz Schubert: A pisztráng

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Pásztorok, pásztorok, örvendezve; Kossuth Lajos táborában; Amadé László – Arany János: Toborzó (A szép fényes katonának); Bocsásd meg Úristen (Cantus Catholici, 1651, Balassi B.) protestáns egyházi népének; Néktek emlékezem (Cantus Catholici, 1651)

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– Az újonnan, hallás után tanult népdalok, műdalok énekelése kottaképről és emlékezetből – Előadói készség: az adott dal karakterének árnyalt megszólaltatása (dinamika, tempó, zenei tagolás,) – A parlandot, rubato, giusto természetes módú használata – Minta adása a dalok hiteles megszólaltatásához, a tanári, adatközlő és művészi előadásokból – Megzenésített versek előadása tanár, hangszeren játszó osztálytárs által megszólaltatott hangszerkísérettel – Dalok előadása a hozzájuk kapcsolódó tánccal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel – A helyes éneklési szokások és a tiszta intonáció fejlődése – Felismeri a népdalok és a mai világ párhuzamait	– Népdalok és műdalok – A magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői – Műzene és népzenei feldolgozások különbsége – Homofon és polifon (kánon) szerkesztés – A zenetörténeti stílusok vokális jellemzői – A dúr és moll szerepe a zenei kifejezésben	– A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés – A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál – Éneklés az iskolai kórusban – Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projektekben – Részvétel a Zenei Világnap alkalmából rendezett iskolai programokban
Fogalmak: A korábban tanultak elmélyítése.		
Kapcsolódási pontok: Hittan; Magyar nyelv és irodalom; Történelem; Digitális kultúra		

TÉMAKÖR: Zeneművek/Zenehallgatási anyag

ÓRASZÁM: 12 óra

Zenehallgatási anyag

- Magyar Gregoriánium (Schola Hungarica) - részletek
- Orlando di Lasso: Visszhang
- Bakfark Bálint: Fantázia lantra - részlet
- J. S. Bach: h-moll szvit – Badinerie; d-moll toccata és fuga; Parasztkantáta Nr.16 basszus ária; János Passió – Már nyugosznak a völgyek 15.sz.
- G. F. Handel: Messiás – Halleluja; F- dúr orgonaverseny I. tétel
- H. Purcell: Artúr király – Pásztor, pásztor
- Joseph Haydn: Óra – szimfónia II. tétel, fisz-moll (Búcsú) szimfónia IV. tétel
- W. A. Mozart: Falusi muzsikások; Figaro házassága – nyitány részlet
- L. van Beethoven: G-dúr zongoraverseny 2. tétel; IX. szimfónia – Örömda
- Franz Schubert: A pisztráng; A-dúr zongoraötös IV. tétel

- Kodály Zoltán: Jelenti magát Jézus
- Új Pátria sorozat – Utolsó Óra (válogatás)
- A népzenei revival legjobb felvételei

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– A zenei befogadási készség fejlesztése a figyelem intenzitásának növelésével – Élményszerűséget biztosító zenekövetés képességének kialakítása – A zenei ízlés és a zenei emlékezet fejlesztése a zenetörténet remekműveivel való találkozás során – A kultúrabefogadási szándék erősödése a remekművek elemzésén keresztül – A zene keltette érzések megfogalmazása tanári kérdések segítségével	– Ismeri a zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyeit, történelmi és kulturális hátterüket – Azonosítani tudja az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajokat, jellemzőiket, hangszerelési sajátosságait	– Részvétel ifjúsági hangversenyeken – Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán – Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához – Zeneművek zenetörténeti rendszerezése – Koncertfilm megtekintése – Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről – Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről – Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata
Fogalmak: Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus, kortárs zene Zenei műfajok: zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, jazz, spirituálé. Hangfűrt, homofónia, polifónia, hangszerelés		
Kapcsolódási pontok: Digitális kultúra; Történelem; Magyar nyelv és irodalom, Hittan		

TÉMAKÖR: Zenei ismeretek / - Ritmikai fejlesztés
ÓRASZÁM: 3 óra

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– Ritmusgyakorlatok hangoztatása nyolcad-ütemmutatóval – Minden, korábban tanult ritmikai ismeret gyakorlása, alkalmazása változatos formákban – Alkotó készség: 3/8 és 6/8, valamint a felütés alkalmazása improvizáció során – Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez - Felhasználja énekhangját, az akusztikus környezet hangjait, ütőhangszereket, egyszerűbb dallamhangszereket.	– Új ismeret: 3/8, 6/8 –os ütemmutató – Felütés- súlytalan indítás	– A tanult új dalok ritmusának hangoztatása – Ritmuskánon az osztály csoportjai között – Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával – Egyszerűbb ritmushangszerek készítése – Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése
Fogalmak: 3/8-os ütemmutató, 6/8-os ütemmutató, felütés/súlytalan kezdés		
Kapcsolódási pontok: Digitális kultúra; Magyar nyelv és irodalom		

TÉMAKÖR: Ismeretek - Hallásfejlesztés

ÓRASZÁM: 3 óra

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– A tanult hangközök éneklése, hangoztatása változatos formákban – Az énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése, megnevezése és éneklése – A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából – A dúr és moll jellegű hangzás további megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan – A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése	– A korábban tanultak elmélyítése, értelmezése – Kis és nagy szext, szeptim	– A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel – Zenei kérdés, válasz rögtönzése – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával – A hangközök és egyszerű harmóniák megfigyelésének és meghallásának gyakorlására
Fogalmak: A korábban tanultak elmélyítése.		
Kapcsolódási pontok: Történelem; Digitális kultúra;		

TÉMAKÖR: Ismeretek – Zenei írás, olvasás**ÓRASZÁM: 2 óra**

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– Rövid dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre – Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban – A kottakép újonnan tanult elemeinek felismerése kottából a tanult énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan	– Új ismeret: 1# 1 bé előjegyzés – A korábbi ismeretek mobilizálása: – Módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangok és törzshangok ismerete – A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség értelmezése a tanult énekelt anyagokon – Tiszta, kis- és nagy hangközök (T1-T8) megfigyelése és megnevezése az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan – Kis és nagy terc szerepének fogalmi ismerete a dúr és moll jelleg hangzásában	– A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése – Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával – Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése
Fogalmak: Minden korábban szereplő fogalom. Továbbá: G-dúr, é-moll, F-dúr, d-moll		
Kapcsolódási pontok: Digitális kultúra; Magyar nyelv és irodalom		

Szabadon felhasználható óra: 2 óra

Egyházi énekek

Iskolánkban az énekes anyag havi egy egyházi énekkel, népénekekkel, könnyen énekelhető gregorián dallammal kell, hogy bővüljön. Ezek elosztása követi az egyházi év ünnepeit. Mivel

a liturgikus alkalmakkor állandóan használatban is vannak, így a repertoár egyre bővül, miközben ismétlődik is.

Egyházi énekek/Énekes anyag

Advent: Az Úr Isten –Szent vagy Uram/Hozsanna: 6

Ébredj ember –Szent vagy Uram/Hozsanna: 9

Karácsony: Az Isteni gyermeket –Szent vagy Uram/Hozsanna: 23

Ó gyönyörűszép –Szent vagy Uram/Hozsanna: 29

Vízkereszt: János áll a part felett -Éneklő egyház/Hozsanna: 45

Nagyböjt: Áll a gyötrött Isten anyja –Szent vagy Uram/Hozsanna: 65

Királyi zászló jár elől -Szent vagy Uram/Hozsanna: 82

Húsvét: Örvendjetek angyalok –Szent vagy Uram/Hozsanna: 85

Feltámadt Krisztus –Szent vagy Uram/Hozsanna: 87

Pünkösd: Jöjj, Szentlélek Úristen –Szent vagy Uram/Hozsanna: 259

Évközi idő: Zeng a harang –Szent vagy Uram/Hozsanna: 232

Örvendezzünk jertek –Szent vagy Uram/Hozsanna: 257

Kezdődik az ének –Szent vagy Uram/Hozsanna: 229

Mária: Szívünk, lelkünk -Szent vagy Uram/Hozsanna: 177

Mennynek Királyné asszonya –Szent vagy Uram/Hozsanna: 205

Szentek: Szent Márton napi ünnepség: Szent Mártonnak ünnepén

Kihez az Úr elküldé angyalát – Szent Vagy Uram/Hozsanna: 218.B

Responzórium: Adventre –Éneklő Egyház: 502

Karácsonyra – Éneklő Egyház: 518

Alleluja: Évközi időre – Éneklő Egyház: 433

Mise Ordinárium: Szigeti Kilián: Missa Hungarica: Uram irgalmazz

Szent vagy

Isten báránya

A mise prefáció és kánon feleletei: Éneklő Egyház: 447, 450, 453, 459, 463, 470, 468

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Ismer 15 egyházi éneket és képes a közösséggel együtt elénekelni a liturgikus alkalmakkor
- A zsoltáreneklés technikáját megismerte, gyakorolja
- Kottaolvasásra képes – megismerte a zsoltárok kottázási módját, jelöléseit.

Ének-zene 8. évfolyam

Témakör neve	Óraszám
Zeneművek/Népdalok, műdalok	14
Zeneművek/Zenehallgatási anyag	12
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	3
Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	3
Zenei ismeretek/Zenei írás-olvasás.	2
Szabadon felhasználható	2
Összes óraszám:	36

TÉMAKÖR: Zeneművek/ Énekes anyag

ÓRASZÁM: 14 óra

Magyar népdalok

A bolhási kertek alatt; A csitári hegyek alatt; Az igaz Messiás; Béreslegény; Bújdosik az árva madár; Elindultam szép hazámból; Elmegyek, elmegyek; Erdő mellett estvéledtem; Gerencséri utca; Hej, haj Boldizsár – cigány népdal; Kőműves Kelemen balladája; Röpülj, páva

Műzenei szemelvények, más népek dalai

Aranyosom – lengyel népdal; Enni, inni van csak kedvem – szlovák népdal; Régi mesékre – ír népdal; Nyírfácska - orosz népdal; Ismeretlen szerző: Az erdőn már a rügy fakad – Tavaszköszöntő, a reneszánsz mű dallama; Bárdos Lajos: Csöndes kánon (Raics István); Gaudeamus igitur (két szólam); W. A. Mozart: Ó, felvirradt a szép óra; Gebhardi – Kerényi György: Glória szálljon – kánon; Nobody knows – spirituálé (két szólam)

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Ó, gyönyörű szép, titokzatos éj; Kossuth Lajos azt üzente; Fónagy József – Arany János: Süvegemen nemzetiszín rózsá; Ma van húsvét napja

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– Az újonnan, hallás után tanult népdalok, műdalok éneklése kottaképről és emlékezetből – Előadói készség: az adott dal karakterének árnyalt megszólaltatása (dinamika, tempó, zenei tagolás, frazeálás, stílus) – A parlandot, rubato, giusto természetes módú használata – Minta adása a dalok hiteles megszólaltatásához, a tanári, adatközlő és művészi előadásokból – Megzenésített versek előadása tanár, hangszeren játszó osztálytárs által megszólaltatott hangszerkísérettel – Dalok előadása a hozzájuk kapcsolódó tánccal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel – A helyes éneklési szokások és a tiszta intonáció fejlődése	– Népdalok és műdalok – a magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői – Műzene és népzenei feldolgozások különbsége – Homofon és polifon (kánon) szerkesztés – A zenetörténeti stílusok vokális jellemzői – A dúr és moll szerepe a zenei kifejezésben	– A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés – A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál – Éneklés az iskolai kórusban – Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projektekben – Részvétel a Zenei Világnap alkalmából rendezett iskolai programokban
– Felismeri a népdalok és a mai világ párhuzamait		
Foglalmak: A korábban tanultak elmélyítése.		
Kapcsolódási pontok: Digitális kultúra; Magyar nyelv és irodalom; Történelem, Hittan		

TÉMAKÖR: Zeneművek/Zenehallgatási anyag

ÓRASZÁM: 12óra

Zenehallgatási anyag

- W. A. Mozart: A-dúr klarinétkvintett lassú tétele
- Frédéric Chopin: g-moll mazurka
- Liszt Ferenc: Mazeppa – részletek; XV. Magyar rapszódia
- Felix Mendelssohn: e-moll hegedűverseny I. tétel - részlet
- Antonin Dvořák: IX. Új világ szimfónia – IV. tétel (részlet)
- Giuseppe Verdi: Aida – Bevonulási induló; Nabucco – Szabadság kórus
- Georges Bizet: Carmen – Torreádor dal
- Erkel Ferenc: Bánk bán – Keserű bordal; Hazám, hazám
- Johannes Brahms: Akadémiai ünnepi nyitány – részlet
- Robert Schumann: Gyermekjelenetek – Álmodozás
- Richard Wagner: Tannhäuser - Nászinduló
- Pjotr Iljics Csajkovszkij: IV. szimfónia IV. tétel
- Claude Debussy: Gyermekkuckó - Néger baba tánca
- Igor Stravinsky: Petruska – Orosz tánc
- Bartók Béla: Négy szlovák népdal; Allegro Barbaro; Concerto: IV. tétel Intermezzo

Interrotto

- Kodály Zoltán: Székelyfonó – Rossz feleség ballada, El kéne indulni Fölszállott a páva – részletek a variációkból
- Kodály Zoltán- Weöres Sándor: Öregek, Esti dal
- Carl Orff: Carmina Burana – Ó, Fortuna
- Krzysztof Penderecki: Hirosima emlékezete
- George Gerschwin: Porgy és Bess – Porgy dala (Az ínség nálam a vagyok...)
- Jazz standard-ek
- Új Pátria sorozat – Utolsó Óra (autentikus felvételek).
- Népzenei revival legjobb felvételei

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– A zenei befogadási készség fejlesztése a figyelem intenzitásának növelésével – Élményszerűséget biztosító zenekövetés képességének kialakítása	– Ismeri a zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyeit, történelmi és kulturális hátterüket	– Részvétel ifjúsági hangversenyeken – Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– A zenei ízlés és a zenei emlékezet fejlesztése a zenetörténet remekműveivel való találkozás során – A kultúrabefogadási szándék erősödése a remekművek elemzésén keresztül – A zene keltette érzések megfogalmazása tanári kérdések segítségével	– Azonosítani tudja az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajokat, jellemzőiket, hangszerelési sajátosságait	– Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához – Zeneművek zenetörténeti rendszerezése – Koncertfilm megtekintése – Kiállítás megszervezése híres magyar zeneszerzőkről, zenekarokról, előadóművészekről, zeneművekről, koncerthelyszínekről – A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése – Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről – Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről – Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával) – Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata
Fogalmak: Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus, kortárs zene		

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– Zenei műfajok: zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, jazz, spirituálé. – Hangfűrt, homofónia, polifónia, hangszerelés		
Kapcsolódási pontok: Történelem; Magyar nyelv és irodalom; Digitális kultúra, Hittan		

TÉMAKÖR: Zenei ismeretek / - Ritmikai fejlesztés

ÓRASZÁM: 3 óra

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– Ritmusgyakorlatok hangoztatása nyolcad-ütemmutatóval – Minden, korábban tanult ritmikai ismeret gyakorlása, alkalmazása változatos formákban – Alkotó készség: 3/8 és 6/8, valamint a felütés alkalmazása improvizáció során – Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez. Felhasználja énekhangját, az akusztikus környezet hangjait, ütőhangszereket, egyszerűbb dallamhangszereket.	– Új ismeret: 3/8, 6/8 –os ütemmutató – Felütés- súlytalan indítás	– A tanult új dalok ritmusának hangoztatása – Ritmuskánon az osztály csoportjai között – Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával – Egyszerűbb ritmushangszerek készítése – Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése
Fogalmak: 3/8-os ütemmutató, 6/8-os ütemmutató, felütés/súlytalan kezdés		
Kapcsolódási pontok: Digitális kultúra; Magyar nyelv és irodalom; Történelem, Hittan		

TÉMAKÖR: Ismeretek - Hallásfejlesztés

ÓRASZÁM: 3 óra

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– A tanult hangközök éneklése, hangoztatása változatos formákban – Az énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése, megnevezése és éneklése – A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából	– A korábban tanultak elmélyítése, értelmezése – Kis és nagy szext, szeptim	– A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel – Zenei kérdés, válasz rögtönzése – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– A dúr és moll jellegű hangzás további megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan – A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése – Bevezetés a többszólamúságba: egy hallott szólamhoz saját szólam megszólaltatása tiszta intonációval		dallami elemek felhasználásával – A hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására
Fogalmak: A korábban tanultak elmélyítése.		
Kapcsolódási pontok: Digitális kultúra; Magyar nyelv és irodalom, Hittan		

TÉMAKÖR: Ismeretek – Zenei írás, olvasás

ÓRASZÁM: 2 óra

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
– Rövid dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre – Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban – A kottakép újonnan tanult elemeinek felismerése kottából a tanult énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan	– Új ismeret: 1# 1 bé előjegyzés – A korábbi ismeretek mobilizálása: – Módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangok és törzshangok ismerete – A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség értelmezése a tanult énekelt anyagokon – Tiszta, kis- és nagy hangközök (T1-T8) megfigyelése és megnevezése az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan	– A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése – Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával – Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése

Fejlesztési feladatok készségek	Ismeretek	Tevékenységek
	– Fél és egész hangos építkezés fogalmi ismerete – Kis és nagy terc szerepének fogalmi ismerete a dúr és moll jelleg hangzásában	
Fogalmak: Minden korábban szereplő fogalom. Továbbá: G-dúr, é-moll, F-dúr, d-moll		
Kapcsolódási pontok: Digitális kultúra; Magyar nyelv és irodalom, Hittan		

Szabadon felhasználható óra: 2 óra

Egyházi énekek

Iskolánkban az énekes anyag havi egy egyházi énekkel, népénekekkel, könnyen énekelhető gregorián dallammal kell, hogy bővüljön. Ezek elosztása követi az egyházi év ünnepeit. Mivel a liturgikus alkalmakon állandóan használatban is vannak, így a repertoár egyre bővül, miközben ismétlődik is.

Egyházi Énekek/Énekes anyag

Advent: Ó fényességes szép hajnal –Szent vagy Uram/ Hozsanna: 11

Menj el sietséggel –Éneklő Egyház: 20

Karácsony: Vigasságos hangos –Szent vagy Uram/Hozsanna: 36

Fel nagy örömré –Éneklő egyház: 45

Nagyböjt: Bűnbánóknak menedéke- Szent vagy Uram/Hozsanna: 58

A keresztfához megyek –Szent vagy Uram/Hozsanna: 63

Áll a gyötrött Isten anyja – Szent vagy Uram/Hozsanna: 65

Húsvét: Dicsőség, szent áldás tisztesség _Szent vagy Uram/Hozsanna: 86

Krisztus a mennybe fölmene –Szent vagy Uram/Hozsanna: 95

Pünkösd: Szentlélek Isten szállj le ránk –Szent vagy Uram/Hozsanna: 102

Évközi idő: Ó, Jézus emlékezni rád- Szent vagy Uram/Hozsanna: 152

Felajánljuk néked -Szent vagy Uram/Hozsanna: 233 e

Futva jöttem elibéd- Szent vagy Uram/Hozsanna: 222

Uram Jézus, légy velünk –Szent vagy Uram/Hozsanna: 150

Mária: Mennynek Királyné Asszonya –Szent vagy Uram/Hozsanna: 205

Szentek: Ah, hol vagy, Magyarok – Szent vagy Uram/ Hozsanna: 294.A

Szent Gellért püspök, népünk térítője – Éneklő Egyház: 296

Szent Márton napi ünnepség: Szent Mártonnak ünnepén

Szent Erzsébet asszony –Éneklő Egyház: 310

Responzórium: Nagyböjtre:-Éneklő Egyház: 534

Húsvétra: Éneklő Egyház: 546

Alleluja: Húsvétra _Éneklő Egyház: 427

Könnyű magyar ordinárium gregorián és népi dallamokból:

Uram irgalmazz – Éneklő Egyház: 482

Szent vagy – Éneklő Egyház: 448

Isten báránya – Éneklő Egyház: 461

A mise prefáció és kánon feleletei: Éneklő Egyház: 447, 450, 453, 459, 463, 470, 468

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- Ismer 20 egyházi éneket (népének, gregorián dallam), és képes a közösséggel együtt elénekelni a liturgikus alkalmakkor
- A zsoltáréneklés technikáját megismerte, gyakorolja
- Kottaolvasásra képes – megismerte a zsoltárok kottázási módját, jelöléseit.